

...

Fővárosi Ítéltábla

mint másodfokú bíróság

1.Mf.31.040/2021/9.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Dr. Nagy Éva Kamilla Ügyvédi Iroda (2112 Veresegyház, Kölcsey u. 75., ügyintéző: dr. Nagy Éva Kamilla ügyvéd) által képviselt **Felperes1** (Cím7) **felperesnek** a Kozeschnik és Társa Ügyvédi Iroda (Cím5 ügyintéző: dr. Kozeschnik Bálint ügyvéd) által képviselt **Alperes1** (Cím1) **I. rendű** és a dr. Molnár Ágnes Ilona kamarai jogtanácsos által képviselt **Alperes2** (Cím6) **II. rendű alperesek** ellen helyettesítési díj iránt indított perében a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 53.M.388/2018/29. számú ítélete és a Fővárosi Törvényszék 14.M.71.397/2020/2. számú kiegészítő ítélete ellen az I. rendű alperes által 31. és 3. számon előterjesztett fellebbezések folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét és kiegészítő ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 220.000 (kettőszázhuszezer) forint és ÁFA másodfokú perköltséget.

A le nem rótt 711.424 (hétszáztizenegezezer-négyszázhuszonnégy) Ft fellebbezési illetéket a Magyar Állam viseli.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított ítéleti tényállás

[1] A felperes 2014. december 15. napjától állt az I. rendű alperes alkalmazásában szakmai főigazgató-helyettesként határozatlan idejű kormánytisztviselői jogviszonyban. A kinevezés tartalmazta az alábbiakat: „Tájékoztatom, hogy a Hivatal főigazgatói munkaköre betöltetlensége miatt, ideiglenes hatállyal, a főigazgató kinevezéséig gyakorolja a hivatali szervezet vezetője feladat- és hatáskörét, valamint munkáltatói jogkörét”. Az alperes főigazgatói pozíciója 2016. június 14. napjáig betöltetlen volt, mely időpontig a felperes gyakorolta a hivatali szervezet vezetőjének feladat- és hatáskörét, valamint a munkáltatói jogokat. Ezzel egyidejűleg a felperes valamennyi, az I. rendű alperes SZMSZ-ében rögzített szakmai főigazgatói-helyettesi munkaköri feladatát is ellátta. A felperes eredeti munkaköre mellett látta el a főigazgatói feladatokat, mely feladatok együttes ellátásának csak rendszeres túlórázással tudott eleget tenni. A felperes felett a munkáltatói jogokat a szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter gyakorolta ebben az időben. A felperes jogviszonya 2016. december 31. napjával lemondás folytán szűnt meg.

A felperes keresete az alperes ellenkérelme

[2] A felperes keresetében 2014. december 15-től 2016. június 14. napjáig az illetménye 50%-ának megfelelő 8.749.800.- forint helyettesítési díj és kamatai, valamint 150.000.- forint Erzsébet ajándék utalvány megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Hivatkozásképpen előadta, hogy a peresített időszakban a szakmai főigazgató-helyettesi munkakör mellett ellátta a főigazgatói munkakörbe tartozó feladatokat is. A két munkakör megfelelő színvonalon történő ellátása óriási erőfeszítéseket igényelt a részéről, a rá nehezedő hatalmas munkateher csak rendszeres túlórázással volt teljesíthető.

[3] Az I. rendű alperes ellenkérelmében kérte a kereset elutasítását. Hivatkozásképpen előadta, hogy a felperesnek a főigazgatói feladatok ellátása a munkaköri kötelezettségét képezte. A felperes mindezt a kinevezés elfogadásával kifejezetten tudomásul vette, illetménye ezen munkakörre tekintettel lett meghatározva, azért külön helyettesítési díj nem került előírásra, és azt a felperes kifejezetten elfogadta, soha nem kifogásolta és helyettesítési díjat nem is kért. Állította, hogy a miniszter a kinevezéssel „lényegében” főigazgatói munkakörben nevezte ki a felperest. Hivatkozott a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Kttv.) 38. § (2) bekezdése szerinti rendelkezésre, mely alapján helyettesítés céljából tartósan távollévő kormánytisztviselő helyettesítésére határozott idejű jogviszony létesíthető. Megítélése szerint jelen esetben a felperes határozott időre főigazgatói munkakörre került kinevezésre, majd ezt követően az esemény bekövetkezte – az új főigazgató kinevezése – után, mint határozatlan jogviszony folytatódott, immár mint főigazgató-helyettesi jogviszony. Jelen esetben tehát nem a kinevezéstől eltérő ideiglenes foglalkoztatásról volt szó, hanem a kinevezésben foglalt határozott időre meghatározott munkavégzésről. Kizárólag főigazgatói hatáskörben járt el a felperes. A főigazgató vezeti és irányítja a szervezetet és viseli a felelősséget annak működéséért, de nem végzi önmaga az összes feladatot, mindemellett a feladatait delegálja is. Előadta azt is, hogy még ha a felperes helyettesítési díjra is lenne jogosult, akkor sem 50%, hanem 25% illeti meg.. „A felperes tényleges munkavégzése a törvény által meghatározott

legalacsonyabb szintet érte el”. Az I. rendű alperes arra is hivatkozott, hogy még ha meg is állapítható helyettesítési díj, akkor arra a felperes maximum 44 napig jogosult.

[4] A II. rendű alperes érdemi ellenkérelmében kérte a kereset elutasítását. Hivatkozásképpen előadta, hogy nem volt a felperes munkáltatója, a szakképzésért felelős miniszter kizárólag a közszolgálati jogviszony létesítése és megszüntetése vonatkozásában gyakorolta a munkáltatói jogkört a felperes felett. A felperes 972.200.- forint illetménye magában foglalta azt a feladatkört is, hogy az I. rendű alperes főigazgatói munkaköre betöltetlensége miatt ideiglenes hatállyal ellátja a hivatali szervezet vezetője feladat- és hatáskörét, valamint munkáltatói jogkörét. Ezen feladatok ellátása így a felperes munkaköri kötelezettsége volt, ezért helyettesítési díjra nem jogosult.

Az elsőfokú bíróság ítélete és kiegészítő ítélete

[5] Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest 8.742.800.- forint helyettesítési díj és kamatai, és 150.000.- forint béren kívüli juttatás megfizetésére, a II. rendű alperessel szemben a keresetet elutasította. A határozat indokolása szerint a főigazgatói feladatok ellátása a felperesnek nem volt munkaköri feladata, mivel a felperes kinevezése egyértelműen rögzítette, hogy a felperest az I. rendű alperes szakmai főigazgató-helyettesének nevezték ki. Az SZMSZ értelmében a főigazgatói és a főigazgató-helyettesi pozíciók egymástól független, önálló feladatkört és felelősségi kört fednek le. A felperes munkakörébe nem tartozott bele a főigazgatói feladatok ellátása, a főigazgatói feladatokat az SZMSZ 7. §-a rögzíti, a főigazgatói helyettesi feladatokat pedig az SZMSZ 8. §-a szabályozza. A felperes esetében a főigazgatói feladatok ellátására a helyettesítési rend szabályozásával tért ki a munkaköri leírás, ami igazolja, hogy a felperesnek a saját munkakörén túl lehet helyettesítési feladata a főigazgatói munkakör. A meghallgatott tanúk tanúvallomásukban egyértelműen igazolták, hogy a peresített időszakban a felperes látta el a főigazgatói feladatokat jelentős többletmunkával és leterheltséggel. Az alperes nem igazolta azon tényállítását, hogy a felperes illetményét a főigazgatói és főigazgató-helyettesi munkakört magában foglaló kettős munkakörre tekintettel határozta meg. Ennek ellenkezőjét igazolja, hogy a felperes illetménye azt követően sem csökkent, amikor a főigazgatói pozíció már betöltésre került. Az elsőfokú bíróság az így megállapított tények alapján, figyelemmel a Kttv. 52. § (1)-(6) bekezdésére, alaposnak találta a felperes helyettesítési díj iránti követelését, mind jogalap, mind összecszerűség tekintetében. Az ellátott feladatok mennyisége, az elvégzett munka minősége, a főigazgatói feladatok megfelelő szintű ellátásához szükséges magas szintű szakmai kvalitás, tapasztalat és az ahhoz kapcsolódó felelősség alapján alapos a felperes igénye az illetmény 50%-ának megfelelő helyettesítési díj tekintetében. Ezen túlmenően a felperes jogosult a béren kívüli juttatás összegére is.

[6] Az elsőfokú bíróság a perbeli legitimáció kapcsán kifejtette, hogy a pert a munkáltató ellen kell megindítani, az pedig az I. rendű alperes. Ettől független kérdés a munkáltatói jogkör gyakorlójának a személye, amely a közszolgálati jogviszony alanyait nem érinti. Ennek folytán a II. rendű alperes nem volt a felperes munkáltatója, így vele szemben az igény nem érvényesíthető.

[7] Az elsőfokú bíróság kiegészítő ítéletében kötelezte az I. rendű alperest 4.250.- forint tanúdíj megfizetésére.

Fellebbezések és fellebbezési ellenkérelem

[8] Az ítélet ellen az I. rendű alperes terjesztett elő fellebbezést kérve elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a kereset elutasítását, másodlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság utasítását új eljárásra és új határozat hozatalára. Hivatkozásképpen előadta, hogy az elsőfokú bíróság által a tényállásban megállapítottak iratellenesek, nem vezethetők le a hivatkozott SZMSZ rendelkezéseiből, tekintettel arra, hogy a főigazgató-helyettes feladatköre jelentős részben eleve a főigazgató-helyettesítéseként lett meghatározva. A két munkakör tehát nem egymástól független, önálló feladat és felelősségi kör. Kifogásolta, hogy az ítélet az alperesi ellenkérelem és védekezés jelentős részét nem is hivatkozta, és nem is indokolja meg a védekezése elutasítását. Ez az ügy érdemére kiható olyan súlyos eljárási hiba, amely önmagában az ítélet hatályon kívül helyezését indokolja. E körben különösen kiemelte a 2019. augusztus 22-i előkészítő iratban foglaltakat, melyben kifejtette, hogy a felperes kinevezése a Kttv. 38. §-a alapján történt, és arra nem a kinevezéstől eltérő ideiglenes foglalkoztatás szabályai az irányadók. A Kttv. 38. § (2) bekezdése rendelkezik a határozott idejű kinevezés feltételeiről és lehetővé teszi, hogy ilyen jogviszony helyettesítés céljából tartósan távollévő kormánytisztviselő helyettesítésére létesíthető. Jelen esetben a felperes határozott idejű kinevezése az új főigazgató kinevezéséig tartott. Az alperesi érvelés helytállóságát a kinevezési okirat is alátámasztja, valamint egyéb, a perben felmerült bizonyítékok, így a felperes által csatolt 2013. december 10. napján kelt NMH főigazgató-helyettesi kinevezés eltérő tartalma is. A felperes keresetét a Kttv. 52. §-ára alapította, ami megalapozatlan. A felperesi munkavégzés nem a kinevezéstől eltérő ideiglenes foglalkoztatás keretében valósult meg, erre önmagában bizonyíték a kinevezési okirat. Már csak azért sem lehet ideiglenes foglalkoztatásról szó, mert ez kógens jogszabályi rendelkezésbe ütközne, ugyanis a Kttv. 51. § (4) és (5) bekezdései alapján az átirányítás nem haladhatja meg naptári évenként a 44 munkanapot. Ezen rendelkezések tehát az ideiglenes, eseti jellegű munkavégzésre vonatkoznak és a jogalkotó éppen azért limitálta ennek időtartamát. Nyilvánvalóan a felperesi munkavégzés nem volt ideiglenes jellegű és a jogszabályban meghatározott 44 illetve a 110 napot meghaladta. Ezen túl a felperes helyettesítési díjat a jogviszonya alatt nem kért. A felperes a munkakörét képező és az elvállaláshoz képest semmilyen többletfeladatot nem eredményező munkakör ellátásért semmilyen többletjuttatást nem kért vagy várt, azt a kinevezésben szereplő illetményért végezte.

[9] Előadta, hogy a tanúvallomásokat nem a lényegük szerint tartalmazza az ítélet. A tanúk eseti jelleggel, konkrétumok nélkül nyilatkoztak csak a felperes munkavégzéséről és jelentős részben csak közvetett hallomásból származó információkkal rendelkeztek. Ugyanakkor tanú5 tanú részletesen előadta, hogy milyen hibák és hiányosságok jellemezték a felperes munkáját, valamint azt, hogy a szabályos átadás-átvételt sem végezte el, és hogy a közbeszerzési eljárások folyamatában is súlyos mulasztásokra derült fény. Mindezen

körülmények tisztázását az elsőfokú bíróság nem végezte el és nem is indokolta. A tanúvallomások így tényszerűen nem voltak egybehangzóak, mint azt az ítélet hivatkozta. A bizonyítási teher a felperesen volt, a bizonyítatlanság is az ő terhére esik. Tévesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy nem alapos az alperes azon hivatkozása, hogy a felperes illetménye a főigazgatói és a főigazgató-helyettesi munkakört magában foglaló kettős munkakörre tekintettel került volna meghatározásra. Az elsőfokú bíróság helytelenül ezt azzal utasította el, hogy a későbbi főigazgatói kinevezés után sem csökkent a felperes illetménye, ugyanakkor nem vette figyelembe azt, hogy ezen csökkentésre csak a felperes beleegyezésével kerülhetett volna sor. Továbbra is fenntartotta, hogy az illetmény – nyilvános adatokkal is alátámasztható módon – a kettős munkakörre tekintettel került a kinevezésben megállapításra magasabb összegben, és ezt bizonyította is. Összehasonlító adatokat idézett arra nézve, hogy a gazdasági elnökhelyettesnek, a projektirányító elnökhelyettesnek és a szakmai elnökhelyettesnek 2017-ben mennyi volt az illetménye. Az elsőfokú bíróság azon megállapítása, mely szerint helyettesítési díj a helyettesítés első napjától jár a Kttv. rendelkezéseivel ellentétes, és nem veszi figyelembe az átmenetiség jogi jellegét sem.

[10] Az elsőfokú bíróság ugyan a legmagasabb összegben határozta meg a helyettesítési díj mértékét, ugyanakkor ennek indokát nem adta és ezt bizonyítékokkal nem támasztotta alá. Nem állapítható meg az ítéletből, hogy milyen bizonyítékok alapján állapította meg az elsőfokú bíróság az ellátott feladatok mennyiségét, az elvégzett munka minőségét, megfelelő szinten való ellátását, a felelősség magas szintjét és hogy az ezzel ellentétes bizonyítékokat, így tanú5 tanúvallomását, az alperesi érveket, így a 2019. február 21-i beadványban foglaltakat, miért mellőzte. Legfeljebb a helyettesítési díj minimuma lehetne indokolt. Továbbá legfeljebb 44, illetve 110 munkanapra lehetséges helyettesítési díjat megállapítani.

[11] A fellebbezésében is hivatkozott arra, hogy a II. rendű alperes perbeli legitimációja – különös tekintettel a kinevezés sajátosságaira – fennállt.

[12] A kiegészítő ítélettel szemben ugyancsak az I. rendű alperes terjesztett elő fellebbezést, kérve - tartalma szerint - a kiegészítő ítélet megváltoztatását és a tanúdíjra kötelezés mellőzését, másodlagosan annak hatályon kívül helyezését. Hivatkozásképpen előadta, hogy az elsőfokú bíróság az ítéletben tévesen marasztalta az alperest, így a kiegészítő ítéletben is tévesen kötelezte a tanúdíj megfizetésére. Hivatkozott arra is, hogy az I. rendű alperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban Itv.) 5. § (1) bekezdés c) pontja alapján teljes személyes illetékmentes.

[13] A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Hivatkozásképpen előadta, hogy az elsőfokú bíróság ítélete helyes, az elsőfokú bíróság kimerítő jelleggel eleget tett az indokolási kötelezettségének. Észrevételezte, hogy az I. rendű alperes a fellebbezésében nem érintette a 150.000.- forint Erzsébet ajándékutalvány kapcsán hozott marasztaló döntést, így az jogerőre emelkedett. Nem felel meg a valóságnak az az I. rendű alperesi állítás, hogy „a főigazgató-helyettes feladatköre jelentős részben eleve a főigazgató-helyettesítéseként lett meghatározva, tehát azok nem egymástól független, önálló

feladat- és hatáskörök”. Az I. rendű alperes SZMSZ-e egymástól jól elkülöníthető, körülhatárolt feladatrendszerrel tartalmazza a főigazgató és a főigazgató-helyettesi munkakört: a főigazgatói munkakör az általános vezetői felelősségen túl kiterjed a gazdálkodásra, a munkáltatói jogkörre, a működtetéssel kapcsolatos ügyekre, míg a szakmai főigazgató-helyettesi munkaköre a szakképzés és a felnőttképzés szakmai jogszabályokon alapuló feladatrendszerét tartalmazza. A peres időszakot követően mindig betöltötték mindkét munkakört. Az elsőfokú bíróság nem vétett eljárási hibát, az indokolási kötelezettségnek eleget tett. Utalt arra, hogy a felperes kinevezése azt tartalmazza, hogy a szakmai főigazgató-helyettesi tevékenységet határozatlan idejű kormányzati szolgálati jogviszonyban látja el, ezért iratellenes az I. rendű alperes arra vonatkozó állítása, hogy határozott idejű jogviszony jött volna létre a felperessel. Ugyancsak megalapozatlanul hivatkozott az I. rendű alperes a Kttv. 38. § (2) és (3) bekezdésében foglaltakra. A be nem töltött munkakör helyettesítés útján történő ellátása és a tartósan távol lévő kormánytisztviselő helyettesítése két eltérő eset. A perben nem vitás tény, hogy a felperes részéről helyettesítésre azért került sor, mert a főigazgatói munkakör nem volt betöltve. Fel sem merül ezért a Kttv. 38. § (2) és (3) bekezdésének alkalmazhatósága, mivel tartósan távollévő kormánytisztviselőről, főigazgatóról jelen perben egyáltalán nincs szó. A felperes kinevezése egyértelműen rögzíti, hogy a felperest az I. rendű alperes szakmai főigazgató-helyettesének nevezték ki, határozatlan időre, és az illetménye is a főigazgató-helyettesi munkakörhöz igazodóan került meghatározásra. A kinevezés és a munkaköri leírás egyaránt alátámasztja, hogy a felperes a főigazgatói munkakört nem a kinevezés szerinti munkaköre részeként, hanem helyettesként látta el. Ha és amennyiben a kinevezés alapján a felperes főigazgató-helyettesi munkakörébe mégis beletartozott volna a főigazgató-helyettesítése is, arra nem tért volna ki külön a kinevezést tartalmazó okirat. Mindezeket megerősíti az SZMSZ, ami külön munkakörként szabályozta a főigazgatói és a szakmai főigazgató-helyettesi feladatokat. A felperes a csatolt okirati bizonyítékok és a beszerzett tanúvallomások alapján ténylegesen ellátta a főigazgatói és a szakmai főigazgatói-helyettesi feladatokat. Megállapítható, hogy a felperes főigazgató-helyettesi munkakörébe nem tartozott bele a főigazgató-helyettesítése és a helyettesítés időtartama meghaladta a harminc napot, így a felperes jogosult a Kttv. 52. § (6) bekezdése alapján helyettesítési díjra. Valótlannal állítja az I. rendű alperes, hogy a felperes a jogviszonyának időtartama alatt nem nyújtott volna be helyettesítési díj iránti igényt. Ennek cáfolatára a felperes már korábban csatolta az általa küldött elektronikus levelet (1/F/5. számú melléklet). Ezen túl a felperes többször is fordult helyettesítési díj kifizetése iránti kérelemmel az I. és a II. rendű alperes jogelődjének illetékes szerveihez. Jelen per eldöntése szempontjából azonban nem volt jelentősége annak, ha a felperes a helyettesítési díj iránti igényét csak a jogviszonyának megszűnését követően terjesztette volna az alperes elé. Az elsőfokú bíróság helytállóan és okszerűen mérlegelte a rendelkezésre álló bizonyítékokat, különös figyelemmel a tanúvallomásokra.

[14] Valótlannak és a tanúvallomásokkal ellentétes az I. rendű alperes azon állítása, hogy a tanúk példálódzó eseti jelleggel és konkrétumok nélkül nyilatkoztak csak a felperesi munkavégzésről, és jelentős részben csak közvetett, hallomásból származó információkkal rendelkeztek. A tanúk ezzel szemben tételesen nyilatkoztak a felperes munkavégzésének jellegéről konkrét feladatokat és ügyeket megjelölve, és a vallomásukban arról is számot adtak, hogy mindegyikük közvetlen, napi kapcsolatban állt a felperessel. A felperes által elvégzett többletfeladatokat is alátámasztották a tanúk vallomásukban. A tanúvallomásokat nem rontja le tanús tanúvallomása, akinek az I. rendű alperes működésére a kinevezést megelőzően, tehát a helyettesítéssel érintett periódusban egyáltalán nem volt ráhatása. Ezen tanúnak volt egyedülként utólagos és közvetett információja a felperes munkavégzéséről. Az

I. rendű alperes azon állításai, hogy milyen hibák és hiányosságok jellemezték a felperes munkáját, nem bizonyítottak, de nem is relevánsak.

[15] Nem felel meg a valóságnak, hogy a felperes illetménye a főigazgatói és főigazgató-helyettesi munkakört magában foglaló kettős munkakörre tekintettel lett volna meghatározva. E körben hivatkozott a kinevezés tartamára, mely egyértelműen a központi államigazgatási szervekről valamint a kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2010. évi XLI. törvény (a továbbiakban: Ksztv.) 73. § (8) bekezdését jelöli meg az illetmény megállapításánál, mely rendelkezés a központi hivatal vezetőjének helyettesére irányadó illetményt rögzíti. A kinevezésben megállapított illetmény levezetése, annak részeinek százalékos aránya mindenben a Kttv. 224. § (1)-(3) bekezdéseinek felel meg, amely jogszabályi rendelkezés a helyettes államtitkárra vonatkozó szabályokat tartalmazza, mely a Ksztv. 73. § (8) bekezdése alapján a központi hivatal vezetőjének helyettesére irányadó. Megjegyezte, hogy a felperes korábbi munkakörében, a jogelőd Hivatall is főigazgató-helyettesi munkakörben dolgozott, illetménye az I. rendű alperesnél betöltött szakmai főigazgató-helyettesi illetménnyel egyező összegben került megállapításra. A felperes illetménye a főigazgatói kinevezést követően sem változott. Teljességgel irrelevánsak az I. rendű alperes által a fellebbezésben közölt adatok, az összehasonlításnak nincs alapja, ráadásul azok a periódusokat követő időszakra vonatkoznak.

[16] Összecszerűségében is helytálló az elsőfokú bíróság döntése, a felperes a 2019. május 20-i beadványához terjedelmes okirati bizonyítékot csatolt az általa ellátott feladatok jellegéről, mennyiségéről és minőségéről. Az elsőfokú bíróság mérlegelése helytálló volt. A felperes a szakmai főigazgató-helyettesi feladatok ellátása mellett, valamint a 32/2014. (XII. 31.) NGM utasítással kiadott Alperes1 SZMSZ-ben foglalt feladatrendszeren túlmenően elvégezte a 146/2015. (VI. 12.) Korm. rendelet 5. § (2) bekezdésében foglalt többletfeladatokat is, valamint a 319/2014. (XII. 13.) Korm. rendelet 5/A. § (2) bekezdés szerinti feladatokat is.

[17] Előadta, hogy az I. rendű alperes perbeli legitimációja kétséget kizáróan fennáll.

[18] Az I. rendű alperes kiegészítő ítélet elleni fellebbezése is megalapozatlan.

A másodfokú bíróság döntése és jogi indokai

[19] A fellebbezés – az alábbiak szerint – megalapozatlan.

[20] Alaptalan az I. rendű alperes súlyos eljárási szabálysértésre hivatkozása. Az elsőfokú bíróság a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi

Pp.) 221.§ (1) bekezdése szerinti indokolási kötelezettségnek eleget tett, az indokolás tartalmazza a bíróság által megállapított tényállást az arra vonatkozó bizonyítékok megjelölésével, azon jogszabályokra hivatkozást, amelyeken a bíróság ítélete alapszik, azokat a körülményeket, amelyeket a bíróság a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett, azon okokra utalást, amelyek miatt a bíróság valamely tény nem talált bizonyítottnak. Az, hogy az alperes nyilatkozatát az elsőfokú bíróság ítélete összefoglalóan és nem az I. rendű alperes álláspontja szerinti részletességgel tartalmazza, nem valósít meg az ügy érdemi eldöntésére kiható lényeges eljárási szabálysértést. A következetesen érvényesülő bírói gyakorlat szerint a bíróságoknak a határozatukat a szükséges mértékben kell megindokolniuk, amelynek körét az adott ügy jellege és az eljárás során tisztázásra váró körülmények terjedelme határozza meg. Önmagában az indokolási kötelezettség megsértése nem állapítható meg amiatt, hogy a levont jogkövetkeztetéssel a fél nem ért egyet (Kúria Mfv.II.10.367/2019/8.). Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben több ügyben kifejtette, hogy „A bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem az indítványozó szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása [30/2014. (IX.30.) AB határozat, 1IV.1408/2016. számú végzés].

[21] Tévesen és iratellenesen hivatkozott az I. rendű alperes fellebbezésében arra, hogy a felperes kinevezése ténylegesen határozott időre és főigazgatói munkakörre létesült volna. Ezzel teljesen ellentétesek a becsatolt okirati bizonyítékok, legfőképpen az alperes által is hivatkozott kinevezés és munkaköri leírás. A kinevezési okirat szerint a felperest 2014. december 15. napjával kinevezték az alperes szakmai főigazgató-helyettesének. A kinevezés tartalmazza továbbá, hogy a felperes szakmai főigazgató-helyettesi tevékenységét határozatlan idejű kormányzati szolgálati jogviszonyban, a Kttv. 129. § (1) bekezdése alapján főosztályvezetői munkakörben látja el. A felperes munkaköri leírása ugyancsak szakmai főigazgató-helyettesi munkakörre szólt, a 3.1. pont szerint a feladatkör 120. számú „szakképzetek, átképzések makroszintű fejlesztésével, irányításával összefüggő” feladatkör.

[22] A kinevezés és a munkaköri leírás több helyen is tartalmazza, hogy a felperes munkaköre szakmai főigazgató-helyettes és a kinevezés határozatlan időre jön létre. Az okirati bizonyítékokkal ellentétet tehát az az I. rendű alperesi állítás, hogy a felperes kinevezése határozott időre szólt volna és a főigazgatói munkakörre létesült volna. A kinevezés mindösszesen tájékoztatást tartalmazott arról, hogy a Hivatal főigazgatói munkaköre betöltetlenség miatt, ideiglenes hatállyal a főigazgató kinevezéséig a felperes gyakorolja a hivatali szervezet feladat- és hatáskörét, valamint munkáltatói jogkörét. A munkaköri leírás ezzel egyezően a 2.3. pontban előírta, a főigazgató akadályoztatása esetén, vagy ha a főigazgatói tisztség nincs betöltve, a főigazgatót a szakmai főigazgató-helyettes helyettesíti. Helytállóan hivatkozott a felperes a perben arra, hogy a kinevezésben a helyettesítésre vonatkozó „tájékoztatás” lényegében a munkáltatói jogkör gyakorlójának a Kttv. 52.§ (1) bekezdése szerinti írásbeli utasítása volt az eredeti munkakör melletti főigazgatói munkakörbe tartozó feladatokat ellátására (átirányítás). Ez a munkáltatói utasítás a felperes munkakörét és a szolgálati viszony határozatlan időtartamát nem változtatta meg.

[23] Tévesen hivatkozott az I. rendű alperes fellebbezésében a Kttv. 38. § (2) bekezdésére, mely szerint kormányzati szolgálati jogviszony – ha törvény eltérően nem rendelkezik – tartósan távollevő kormánytisztviselő helyettesítése céljából létesíthető

határozott időre. Amennyiben ezen jogszabályhely alapján tartósan távollévő kormánytisztviselő helyettesítése céljából határozott idejű kormányzati szolgálati jogviszony létesült volna, a kinevezésből pontosan ki kellett volna ennek tűnnie, de éppen ezzel ellentétes okirati adatok állnak rendelkezésre. A tényleges okirati bizonyítékokon túl egyébiránt a Kttv. 38.§ (2) bekezdésében foglaltak elvi lehetősége sem teljesült, mert a főigazgató nem tartósan távol volt, hanem a munkakör egyáltalán nem volt betöltve. Helytállóan hivatkozott a felperes arra, hogy a munkakör helyettesítése és a tartósan távollévő kormánytisztviselő helyettesítése céljából létesített határozott idejű kinevezés két különböző jogintézmény.

[24] Ugyancsak tévesen hivatkozott arra az I. rendű alperes fellebbezésében, hogy a felperes illetménye a kettős munkakör ellátására tekintettel került megállapításra, mely hivatkozása egyébiránt ellentétes azzal, hogy a felperes szolgálati viszonya ténylegesen főigazgatói munkakörre létesült. Az illetménnyel kapcsolatos hivatkozást az alperesnek kellett bizonyítani, aki azt a perben bizonyítani nem tudta. A kinevezés maga tartalmazza, hogy a Ksztv. 73. § (8) bekezdése alapján a központi hivatal vezetőjének helyettese helyettes államtitkári illetményre jogosult, ezért a felperes illetménye a Ksztv. 73. § (8) bekezdése és a Kttv. 224. §-a alapján, valamint Magyarország 2014. évi központi költségvetéséről szóló 2013. évi CCXXX. törvény 54. § (1) bekezdése szerinti 38.650.- forintos illetményalap figyelembevételével – 2014. december 15. napjától – összesen havi 972.200.- forint összegben kerül megállapításra, mely az alábbiakból áll: 452.205.- forint alapilletmény (az illetményalap kilencszerese, 130%-os beállási szinten), 226.103.- forint illetménykiegészítés (az alapilletmény 50%-a), 293.933.- forint vezetői pótlék (az alapilletmény 65%-a), 41.- forint kerekítés miatti eltérés. Helyesen hivatkozott arra a felperes fellebbezési ellenkérelmében, hogy maga a kinevezési okirat rögzíti, hogy a perbeli időben hatályos Ksztv. 73. § (8) bekezdése alapján a központi hivatal vezetőjének helyettesére vonatkozó díjazást állapítottak meg a felperes részére és a tételes levezetés is megfelelt a helyettes államtitkár illetményét szabályozó, a perbeli időben hatályos Kttv. 224. § (1)-(4) bekezdésének.

[25] Mindezek alapján helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperes határozatlan idejű kormányzati szolgálati jogviszonyban, szakmai főigazgató-helyettesi munkakörben került foglalkoztatásra, illetménye pedig kizárólag a szakmai főigazgató-helyettesi munkakörre tekintettel került megállapításra.

[26] Téves az az I. rendű alperesi hivatkozás is, hogy a két munkakör nem egymástól független, önálló feladat és felelősségi kör. Az alperes szervezeti és működési szabályzatáról szóló 32/2014. (XII. 31.) NGM utasítás 7. §-a szabályozza a főigazgató és 8.§-a, 25.§-a a főigazgató-helyettes feladatait, mely feladatok egyértelműen elkülönülnek: a főigazgató – többek között – képviseli a hivatalt, utasításként kiadja a gazdálkodás, a munkavégzés, az ügykezelés rendjéről szóló szabályokat, kiadományozza és kiadja a Hivatal hatósági dokumentumait, irányítja és ellenőrzi a főigazgató-helyettesek és főosztályvezetők munkáját, megállapítja a belső munkamegosztást, összehívja és vezeti a Hivatal vezetői értekezletét, kialakítja és működteti, fejleszti a belső kontrollrendszert, irányítja a belső ellenőrzés tevékenységét, gyakorolja a hivatali szervezet vezetője számára meghatározott hatásköröket, gondoskodik a Hivatal feladat- és hatáskörét érintő jogszabályok, kormányzati intézkedések végrehajtásáról, irányítja és fejleszti a Hivatal nemzetközi kapcsolatait, kezdeményezi a Hivatal feladatainak ellátásához szükséges jogszabályok kiadását, irányítja az Európai Unió

és a hazai forrásokból megvalósítandó programok végrehajtásához kapcsolódó, a Hivatalra háruló feladatokat. Ezzel szemben a főigazgató-helyettes kidolgozza a szakképzési és felnőttképzési stratégiát, érvényesíti a Hivatal szakmai céljaival összhangban a szak- és felnőttképzés célrendszerét, elkészíti, jóváhagyja és megvalósíttatja a szak- és felnőttképzési munkatervet és a hozzá kapcsolódó költségvetést, összeállítja a beszámolót, külön főigazgatói utasítás alapján előkészíti a munkatervhez kapcsolódó részletes költségterv alapján a megbízási és vállalkozási szerződéseket, együttműködik a szakmai feladatokban érintett partnerekkel, felügyeli a szak- és felnőttképzés tárgykörében kötött támogatási szerződésekben foglalt feltételek teljesülését, koordinációt folytat az egységes szakképzési és felnőttképzési rendszerek, szabványok kialakítása érdekében, felügyeli, ellenőrzi és értékeli az irányítása alá tartozó részlegek tevékenységét, kiadmányozza a szakképzésre és a felnőttképzésre vonatkozó munkaterv végrehajtásához szükséges dokumentumokat. A két munkakör tehát teljességgel különbözik, külön vezetői feladatokat és önálló felelősséget von maga után. A felperes a perben okirati bizonyítékokkal és több tanú meghallgatásával, többek között a perbeli időszakban az I. rendű alperes felügyeletét ellátó helyettes államtitkár tanúvallomásával igazolta, hogy mind a főigazgatói, mind a főigazgató-helyettesi feladatköröket egymás mellett, egyidejűleg ellátta jelentős többletmunkával és többletfelelősséggel. Mindezeket további három tanú is megerősítette, akik külön-külön a felperes munkatársaként szerzett közvetlen ismereteik alapján nyilatkoztak az egyes elkülönülő munkaköri feladatokra és arra, hogy a felperes csak jelentős túlmunkával tudta ellátni a feladatait. Az I. rendű alperes ellenbizonyítás keretében indítványozta tanú5 tanúkénti meghallgatását, a tanú azonban a perbeli időszakban nem dolgozott az I. rendű alperesnél, a felperes munkájáról és munkavégzéséről egyidejű ismeretekkel nem rendelkezett. A tanú a peresített időszakot követően került kinevezésre főigazgatóként, tanúvallomásában saját véleményét mondta el az állítólagos vezetői hiányosságok tekintetében.

[27] Iratellenesen állította az I. rendű alperes, hogy a felperes a jogviszony fennállása alatt nem igényelt helyettesítési díjat: a felperes még a jogviszony fennállása alatt, 2016. december 27-én írásban is bejelentette a főigazgatónak a helyettesítési díj iránti igényét, mely tény a volt főigazgató is megerősítette tanúvallomásában. Ugyanakkor ennek perbeli relevanciája nincs, a munkavállaló igényérvényesítését nem zárja ki, ha a jogviszony fennállása alatt nem kéri a díjazás megfizetését, csak annak megszűnését követően. Ha az igény alapos és nem évült el, a követelés megilleti a felperest tekintet nélkül arra, hogy annak teljesítésére felszólította-e az alperest a jogviszony fennállása alatt.

[28] Megalapozatlan az I. rendű alperes fellebbezése az összegaszerűség tekintetében is. Az SZMSZ szerint a főigazgató akadályoztatása esetén, vagy ha a főigazgatói tisztség nincs betöltve, a munkáltatói jogokat a főigazgató-helyettes gyakorolja. Ehhez képest a felperes munkaköri leírása a főigazgató általános helyettesítését írta elő. A Kttv. 52.§ (2)-(6) bekezdései szerint ha a kormánytisztviselő a munkáltató intézkedése alapján munkakörébe nem tartozó munkát végez, s az eredeti munkakörét is ellátja, illetményén felül külön díjazás (helyettesítési díj) is megilleti. A helyettesítési díj mértéke időarányosan a helyettesített kormánytisztviselő illetményének 25-50%-áig terjedhet. A helyettesítési díj a helyettesítés első napjától jár. A kormánytisztviselő akkor is jogosult a helyettesítési díjra, ha tartósan távol lévő kormánytisztviselőt helyettesít, illetve részben vagy egészben többletfeladatként betöltetlen munkakört lát el. Ha a kormánytisztviselő részben vagy egészben

többletfeladatként betöltetlen munkakört lát el, a helyettesítési díj mértéke a helyettesítő kormánytisztviselő illetményének 25-50%-áig terjedhet. Nem jár helyettesítési díj, ha a helyettesítés a kormánytisztviselő munkaköri kötelezettsége. E tilalom nem vonatkozik arra az esetre, amikor a helyettesítésre azért van szükség, mert a helyettesítésre okot adó munkakör nincs betöltve, feltéve, ha a helyettesítés időtartama a harminc napot meghaladja.

[29] A Kttv. 52. § (5) és (6) bekezdései alapján olyan esetben is megilleti a felperest a helyettesítési díj a helyettesítés első napjától, ha a helyettesítésre okot adó munkakör nincs betöltve, és a helyettesítés a kormánytisztviselő munkaköri kötelezettsége, feltéve, hogy a helyettesítés időtartama a 30 napot meghaladja. Megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy nincs mód arra, hogy az SZMSZ rendelkezésein túllépve az I. rendű alperes egy teljesen más munkakört is a kinevezés részévé tegyen.

[30] Az elsőfokú bíróság helytállóan mérlegelt az összecszerűség tekintetében figyelembe véve a jelentős többletmunkát és a többletfelelősséget, melyet mind az okirati bizonyítékok, mind a tanúvallomások, de az ésszerű ismeretek is alátámasztanak figyelemmel arra, hogy a főigazgatói munkakör az első számú vezetői munkakör volt az alperesnél, melyet a felperes a saját vezetői feladatai mellett látott el egyidejűleg.

[31] Tévesen hivatkozott az I. rendű alperes arra, hogy legfeljebb 44, illetve 110 munkanapig járt volna a helyettesítési díj, és az ezt meghaladó illetményre a felperes azért sem jogosult, mert a helyettesítés nem volt ideiglenes. Tény, hogy a Kttv. 51. § (4)-(5) bekezdése az átirányítás alapján történő munkavégzés időbeli korlátjaként naptári évenként 44 munkanapot, a kinevezéstől eltérő foglalkoztatás maximumaként évente 110 munkanapot határoz meg, és az 52. § is rögzíti az átirányítás ideiglenességét. Az alperes azonban saját felróható magatartására előnyök szerzése végett nem hivatkozhat. Az alperes a felperest az államigazgatási szerv hatékony működéséhez szükséges munkaszervezési okból, a munkáltatói jogkör gyakorlójának írásbeli utasítása alapján eredeti munkaköre mellett más munkakörbe tartozó feladatokat ellátására kötelezte mintegy másfél éven át. Az, hogy az alperes maga megszegte az átirányítás ideiglenességére vonatkozó szabályokat, nem jelenti azt, hogy mentesülhet a helyettesítési díj megfizetése alól. Ezzel ellentétes értelmezés sértené a Kttv. 131.§ (1) bekezdését és az 52.§ (5) bekezdését, mely kógens módon meghatározza, hogy mikor nem jár helyettesítési díj.

[32] Az Erzsébet utalvánnyal kapcsolatban a fellebbezés megváltoztatást kért, de a jogellenességre vonatkozóan jogi indokokat nem terjesztett elő, jogszabálysértést nem állított, és az I. rendű alperes az elsőfokú eljárásban sem terjesztett elő e vonatkozásban semmilyen bizonyítékot, bizonyítási indítványt.

[33] Az elsőfokú bíróság helyesen döntött a perbeli legitimáció kérdésében is. A felperes munkáltatója az I. rendű alperes volt, kizárólag a munkáltatói jogokat, így az átirányításra vonatkozó utasítási jogot gyakorolta a II. rendű alperes jogelődjének vezetője,

melynek azonban a perben nem volt jelentősége. A Kttv. 190.§-a alapján a kormányzati szolgálati jogviszonyból származó igény érvényesítése során a jogvita alanyai a kormánytisztviselő és a munkáltató.

[34] A kiegészítő ítélet érdemben helyes, megfelel a régi Pp. 85/A.§ (2) és (4) bekezdésének, valamint a költségmentesség alkalmazásáról a bírósági eljárásban szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdésének. A tanúdíj megfizetése alól az Itv. 5.§ (1) bekezdése szerinti személyes illetékmentesség nem mentesít.

[35] Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét és kiegészítő ítéletét a régi Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Záró rész

[36] A sikertelenül fellebbező I. rendű alperes a régi Pp. 239.§ folytán alkalmazandó 78. § (1) bekezdése alapján köteles a felperes másodfokú perköltségének megfizetésére, melynek összege a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdésén, 4/A.§-án alapul.

[37] A tárgyi költségfeljegyzési jog folytán le nem rótt fellebbezési illetéket az I. rendű alperes az Itv. 5.§ (1) bekezdés szerinti személyes illetékmentessége folytán nem köteles megfizetni, a fellebbezési illeték összege az Itv. 46. § (1) bekezdésén alapul.

[38] A másodfokú bíróság a fellebbezést a régi Pp. 243. § (1) bekezdése alapján eljárva tárgyaláson bírálta el.

[39] Az ítélet elleni fellebbezést a régi Pp. 233.§-a kizárja.

Budapest, 2021. június 1.

dr. Vajás Sándor s.k.

dr. Kulisity Mária s.k.

dr. Kovács Edit s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró